

1940

За бъдещата стопанска система

Ж. Т. Поповъ

Въроятно е, че изходътъ отъ великанската борба, която се развива между двата враждебни лагера, и която следва пътя на една решителна победа или пълно поражение за една отъ воюващите страни, ще окаже влияние върху бъдещите форми на националните стопанства, а следователно и върху общия обликъ на свѣтовното стопанство. Ние смѣтаме, обаче, че това влияние въ никой случай нѣма да произтича отъ обстоятелството, че всѣки единъ отъ враждебните лагери се явява понастоящемъ като представител на дадено политическо устройство и опредѣлени стопански форми, а ще се оформи и насочи изключително подъ натиска на новите условия и възможности, въ които ще бжде поставено стопанството на наддѣлялата въ борбата, и съ преодоляваще свѣтвовно значение, сила.

Какви ще бждатъ новите условия и възможности и, съ огледъ на това, какъ ще се очертае преобладаващото бъдеще стопанско устройство, това сж въпроси, въ чиито подробности отъ сега не може да се вникне. Все пакъ, обаче, като се иматъ предвидъ двата възможни изхода отъ войната, основните линии на бъдещето стопанско устройство биха могли да се набележатъ.

Всѣка една отъ воюващите страни се подготвя за новия стопански редъ, като се ржководи отъ условията и възможностите, такива, каквито тѣ се очертаватъ отъ надеждите имъ за една крайна победа.

Предвидъ на това, че една крайна победа на Англия нѣма да предизвика значителни промѣни въ нейните досегашни позиции, въ такъвъ случай не може да се разчита на нѣкакви основни преобразования въ нейните схващания за сто-

ИНФОРМАЦИОННИ

ИКОНОМИЧЕСКИ ИЗВЕСТИЯ

на Варн. търг.-инд. камара

Год. XI, бр. 18 и 19.

Варна, 10 Декемврий 1940.

панския редъ. Може да се каже съ положителностъ, че единъ такъвъ изходъ на войната ще задържи Англия, и попадащото подъ нейно влияние голѣмо пространство, въ принципните рамки на свободата въ стопанския животъ и че, ако се наложатъ известни измѣнения въ нейните схващания за бъдещия стопански редъ, тѣ ще бждатъ само второстепенни и задоволжаващи нѣкои странични, не отъ стопанско естество, изисквания.

Не е така, обаче, съ страните, воюващи на другия лагеръ. Презъ следвоенния периодъ, тѣзи страни се показаха най-плодоносни и най-активно влиятелни въ стопанското устройство главно на европейските държави. Това се отнася особено за Германия. Лишена отъ основните устои на своето довоенно стопанство — липса на сурови материали за силно развитата ѝ индустрия и липса на пазарите пристъпи къмъ създаването на една нова система — системата на максимално самозадоволяване, която имаше за задача да преодолѣе трудностите, поставени предъ нейното стопанство по силата на сключения миръ. Днесъ свѣтътъ получи блестящи доказателства за отличните резултати на тази нова стопанска система. Върху развалините на германското стопанство, системно провежданите реформи успѣха да изградятъ едно мощно стопанство, социално спокойствие, обществена дисциплина и солидарност, които очудватъ свѣта. Но тѣзи блестящи резултати не сж доказателство, че приложената тамъ система е абсолютно най-добрата и че тя би дала сжщитѣ резултати въ всѣка друга страна. Така наприкладъ, спокойно може да се твърди, че ако нѣкои отъ нейните основни начала биха се приложили въ стопанствата на Съединените Щати, на Англия, или даже на доскоршна Франция, тѣ не само не биха дали стопански резултати, но напротивъ — биха се отразили трърде зле. Жела-

нието ни е да подчертаемъ, че системата, изработена и приложена въ Германия, не би дала очаквания ефектъ при всѣка обстановка; че ако тази система даде добри резултати за самата Германия, това се дължи единствено на обстоятелството, че тя е била изработена много сполучливо и въ унисонъ съ специалнитѣ условия, въ които бѣ поставено германското стопанство следъ Общоевропейската война; най-после, че ако същата тази система, приложена изцѣло или отчасти въ нѣкои други страни, даде известни резултати, това се дължи не на нейната изключителна пригодностъ, а тъкмо на относителната еднаквостъ на стопанскитѣ условия на тѣзи страна, въ сравнение съ германскитѣ.

Следъ всичко гореизложено, логично е да си зададемъ въпроса: бждеща Германия, ако успѣе до край въ своята военна акция, което е равносилно на коренна промѣна въ обстановката на нейнитѣ стопански възможности, ще продължава ли да се придържа въ досегашната си стопанска система и, едновременно съ това, ще се ръководи ли тя отъ желанието, попадащитѣ въ нейното „жизнено пространство“ страни да се приобщатъ стопански къмъ нея, като възприематъ досегашния ѝ стопански редъ?

Ние мислимъ, че този въпросъ може да получи само отрицателенъ отговоръ. Несъмнено е, че измѣненията, които ще настѣпятъ въ нейнитѣ стопански възможности, ще предизвикатъ съответни промѣни въ стопанскитѣ ѝ схващания, а отъ тукъ и въ стопанската ѝ система. И действително, още отъ сега ние виждаме, че Германия, очаквайки едно коренно измѣнение на своитѣ стопански позиции, заговарва усилено за новъ редъ въ Европа. Можемъ да бждемъ сигурни, че ако утре тя би могла да разпростре влиянието си и върху други континенти, тя би заговорила за новъ редъ въ Африка, Азия, даже и за новъ свѣтовенъ редъ.

Доколкото този „новъ редъ“ засѣга стопанството, ние не трѣбва да смѣтаме, че той би съвпадналъ напълно съ редътъ, възприетъ понастоящемъ въ Германия или Италия. Наистина, нѣкои негови елементи положително ще влязатъ въ състава на новия редъ, но несъмнено е, също така, че тѣ или ще бждатъ поставени на нови основи, или, най-малкото, ще бждатъ съчетани съ нови принципни изисквания, наложени по силата на новитѣ обстоятелства. Най-вѣроятното е, че опитътъ

на досегашната система ще бжде използванъ до необходимата мѣрка, като съ огледъ на новата обстановка, въ която ще бждатъ оставени стопанствата на силитѣ отъ остана, „новиятъ редъ“ ще бжде оживотворенъ въ тѣсна връзка съ изискванията на едни стопанства, съ много по-широки задачи отъ сегашнитѣ; задачи, които ще трѣбва да се развиятъ не на ограничения теренъ на тѣсното национално стопанство, изградено на принципа на максималното самозадоволяване, а върху разширения теренъ на жизненото пространство, насочвано и ръководено по предварително начертанитѣ линии на единъ единенъ общъ планъ и организирано на принципа на взаимната размѣна на продукти и издѣлия, произведени съ огледъ на съществуващитѣ природни предопредѣлености и технически възможности на отдѣлнитѣ национални стопанства влизачи въ състава на жизненото пространство.

Кои сж силитѣ, които, при тази нова обстановка, ще бждатъ въ състояние да съдействуватъ за сполучливото разрешение на тѣзи значително по-широки задачи? — Безспорно, че претоварената съ бюрократизъмъ и окованата въ строги форми централизация не ще може да отговори на тѣзи нови изисквания. Още отъ сега може да се каже, че съществуващата строга стопанска централизация въ тѣзи страни ще трѣбва да бжде разхлабена и освежена съ лесноподвижни и силно еластични елементи, способни да разпростратъ своето влияние върху единъ значително по-широкъ теренъ, и то до степенъ да се реализиратъ едни, сега вече, значително по-сложни задачи. Новитѣ нужди на бждеща Германия и бждеща Италия, така, както тѣ се чертаятъ отъ тѣхнитѣ стремежи, ще имъ наложатъ да дадатъ свобода на ограниченитѣ сега лична инициатива, лична отговорност и стопанска самостоятелностъ; т. е. точно на ония елементи, които ще бждатъ въ състояние да предадатъ еластичностъ и лесноподвижностъ на новата имъ стопанска система. Нека имаме предвидъ, че каквото и да се пише и говори, досегашното германско стопанство бѣ организирано на военна основа и че, като такава, то не можеше да се ръководи отъ мирновременни принципи; едновременно съ това, че едно мирноременно народно стопанство, съ районъ на действие, който надхвърля далечъ рамкитѣ на едно национално стопанство, изисква напрегането на всички национални сили

и способности; най-после, че резултатното проявление на тези сили и способности може да се очаква само при съответният психологически предпоставки—а това сж: пробуждането на личната инициатива, извикването на личната отговорност и възстановяването на стопанската самостоятелност. Тези елементи ще трѣбва неминуемо да влѣзат въ значително по-голямъ масшабъ въ новите стопански системи на Германия и Италия, а така сжщо и въ системите на стопански обвързаните съ тяхъ страни. Само така тѣ ще бждатъ въ състояние да отговарятъ на новите си задачи — такива, каквито тѣ се чертаятъ отъ тяхните очаквания.

Въ заключение, може да се каже, че ако Германия и Италия успѣятъ да се наложатъ въ сегашната война, „новиятъ редъ“ въ Европа, що се отнася до стопанството, ще се изрази въ една значително по-еластична и по-лесноподвижна система, основана въ голѣма степенъ на личната инициатива и отговорност, и на стопанската самостоятелност, и която, вземайки поука отъ миналото, ще си постави, въ общи черти, следните задачи: 1) облекчаване на сегашната централизация на стопанското ръководство отъ крайния бюрократизъмъ и 2) осуетяване дезорганизацията, резултатъ на сжщо така крайния либерализъмъ. Струва ни се, че нѣма да бжде много смѣло ако кажемъ, че сжщиятъ пътъ ще бждатъ заставени да последватъ и стопанствата на всички останали страни, разбира се, ако съсемъ специфични условия не ги отклонятъ значително отъ доминиращата тогава стопанска обстановка.

Това сж, споредъ насъ, пжтищата, по които ще се оформи бждещата доминираща стопанска система. Но тези пжтища сж изградени на предположението за крайна и окончателна победа на единъ отъ двата воюващи лагера. Безспорно, че вънъ отъ тези два изхода, може да се очаква еднакъв единъ компромисенъ миръ. Много естествено е, че въ такъвъ случай и преобладаващата въ бждещето стопанска система ще бжде изградена на една компромисна база, но пакъ въ тѣсна връзка съ новата обстановка за стопанска дейност, като се държи смѣтка за сега сжществуващите стопански системи само дотолкова, доколкото това се налага или отъ сравнителната еднакъвостъ на сегашната стопанска обстановка съ бждещата, или отъ съзнанието за до-

сегашните и благотворни резултати върху странични, въ всеки случай не отъ стопанско естество, области.

Варненската IX международна изложба презъ 1940 година

Евгени Димовъ

Развоя на основаната въ гр. Варна презъ 1932 година Мострена изложба заслужава да бжде проследенъ, за да бжемъ въ състояние да направимъ една правилна преценка за тазгодишните изложбени постижения. До като отъ 1932 до 1934 година включително, идеята за организирането на Варненската мострена изложба е била стимулирана главно отъ мисълта за създаване на по-големи възможности за повдигане стопанския животъ на градъ Варна, то следъ 1935 година, когато уредбата на мострената изложба се поема отъ Варненската търговско-индустриална камара, последната си поставя вече за целъ да развие сжщата до размѣри на една международна изложба, съ голѣмо значение за външната търговия на страната. Този характеръ на единствена въ България международна изложба официално се признава презъ 1936 година както отъ Съюза на международните панаири въ Милано, така сжщо и отъ нашата законодателна власт. Малко по-късно, презъ месецъ юний 1938 година, Международната изложба въ Варна бива узаконена като отдѣлна юридическа личностъ и нейниятъ правилникъ се утвърждава съ специаленъ законъ.

Отъ създаването на изложбата презъ 1932 година до днесъ, добитите резултати могатъ да бждатъ изразени чрезъ следните цифри:

Година	Изложители			Посетители		
	Българи	Чужденци	Всичко	Българи	Чужденци	Всичко
1932	101	—	101	20.000	4.000	24.000
1933	161	—	161	20.000	5.000	25.000
1934	225	—	225	23.000	8.000	31.000
1935	1.200	—	1.200	65.000	10.000	75.000
1936	794	2	796	66.354	9.461	75.815
1937	768	18	786	100.000	6.541	107.493
1938	492	95	587	136.987	4.083	141.070
1939	353	80	433	133.887	4.601	138.488
1940	312	222	534	158.866	56	158.922

Година	Сдѣлки	Изложбенъ теренъ	
		лева	Палати
1932	900,000	1,200 кв. м.	12,000 кв. м.
1933	1,400,000	1,200 "	12,000 "
1934	1,200,000	1,800 "	18,000 "
1935	2,500,000	4,500 "	36,000 "
1936	1,864,044	3,900 "	32,000 "
1937	3,620,376	4,500 "	36,000 "
1938	4,414,721	5,490 "	94,260 "
1939	8,000,000	5,304 "	67,164 "
1940	18,000,000	8,054 "	89,054 "

Интересно е да се отбележи, че тази година Управата на изложбата се е стремѣла, по възможностъ, да ограничи и отстрани отъ изложбенитѣ палати всичко онова, което би предизвикало едно количествено претрупване на изложбенитѣ предмети. Независимо отъ това, Управата не е предприела никакви предварителни лични посещения за осигуряване по-масово участие на изложители въ тазгодишната изложба. Отъ резултатитѣ за 1940 година се вижда, обаче, че IX. Международна изложба въ гр. Варна се е радвала на едно значително участие на изложители, особено отъ чужбина, и на рекордно посещение.

По отношение броя на българскитѣ изложители — 312, трѣбва да се вземе подъ внимание, че отдѣлнитѣ кооперативни организации и държавни институти сж смѣтнати като индивидуални изложители, въпрѣки че сжщитѣ представляваха групировка отъ по нѣколко производители.

Изложителитѣ отъ чужбина представляваха 41.5% отъ общия брой, и по държави бѣха разпредѣлени както следва:

Англия	1	С. С. Ш.	3
Германия	79	С. С. С. Р.	12
Гърция	62	Унгария	1
Италия	6	Чехо-Моравия	9
Ромъния	42	Югославия	7

или всичко 222 изложители, които бѣха представени съ най-характерното отъ тѣхното производство.

Българскитѣ изложители изхождаха предимно отъ София и Варна. Производството на останалитѣ индустриални и занаятчийски центрове въ страната бѣ представено въ сравнително по-ограничени размѣри.

Фирмитѣ отъ София бѣха изложили: автомобили, телефонни апарати, книжарски артикули, батерии, бижутерия, бродерия, електромотори, играчки, бакелитни произведения, дървени, златарски,

кожухарски, метални издѣлия, оросителни инсталации, оптически инструменти, релефни карти, керамични произведения, килими, книги, колониални стоки, копринени произведения, лепила, газови маски, втвърдени масла, розово масло, мастила, електрически материали, изолационни и инсталационни материали, парфюми, пашкули, платове, помпи, ветеринарно-медицински препарати, електрически домашински прибори и принадлежности, млѣчни произведения, химически и целулоидни произведения, прѣскачки, пурриери, радио апарати, семена, химически торове, тютюни, учебници, хладилници, изкуствени цвѣтя, чанти, часовници, ярмомелки и др.

Освенъ това, Министерството на земедѣлието и държ. имоти, както и Дирекцията „Храноизносъ“, бѣха изложили земедѣлски произведения, зеленчуци, плодове, влакнодайни и маслодайни култури.

Фирмитѣ отъ Варна бѣха изложили: фризьорски апарати, арматури (Кораловагъ А. Д. и Партамянови), бижутерия, бисквити, електромотори, зебла (А. Д. Кириль), играчки, емайлирани, захарни, мрежени и стоманени издѣлия, метали, чески конструкции (Кораловагъ), чугуneni издѣлия (Кораловагъ и Партамянови) каолинъ, кварцъ, килими, консерви, готварски машини (Енгибаровъ и Партамянови), земедѣлски машини (Кораловагъ), индустриални машини (Кораловагъ), колбасарски, пишущи, плетачни и шевни машини, мебели, анатомически модели, електрически нагреватели, паркетни, печки, платове, помпи, прежди, санитарни принадлежности, зѣботехнически, кошничарски, лѣярски и тютюневи произведения, радио апарати, синила, стила, дървени токове, трикотажъ, хладилници, изкуствени цвѣтя, цигари, часовници, четки, шапки и др.

Фирмитѣ отъ останалия районъ на Варненската търговско-индустриална камара бѣха представени както следва:

Отъ Габрово: съ везни, кожи, конци, копчета, земедѣлски машини, обуца, одеяла, пасмантерия, платове, прежди и трикотажъ. Отъ околията на градъ Габрово, производството на ножове и лѣярски произведения бѣ сжщо застѣпено.

Отъ гр. Гърново: съ албуми, бележници, бродерия, килими, изкуствени цвѣтя и др.

Отъ гр. Горна Орѣховица: съ помпи.

Отъ гр. Преславъ: съ кошничарски произведения.

Отъ гр. Шуменъ: съ дантели.

Отъ гр. Тръвна: съ трикотажъ.

Отъ с. Самоводене: съ вина, ракии и др. спиртни питиета.

Отъ с. Килифарево: съ консерви.

Останалитѣ индустриални и занаятчийски центрове бѣха представени съ следнитѣ произведения и артикули:

Отъ гр. Пловдивъ: съ бижутерия, даращи, играчки, дървени издѣлия, мотори, ножове, фризьорски принадлежности, рамки и шапки.

Отъ гр. Казанлъкъ: съ бакелитни издѣлия, електрически материали и радио апарати.

Отъ гр. Хасково: съ бижутерия и рамки.

Отъ гр. Панагюрище: съ килими.

Отъ гр. Чирпанъ: съ семена, памукъ и отпадацитѣ му.

Отъ с. Райково: съ бродерия и килими.

Отъ гр. Бургасъ: съ захарни издѣлия и радио апарати.

Отъ гр. Стара Загора: съ кожени издѣлия и релефни карти.

Отъ гр. Враца: съ памучни произведения, пашкули, коприна и вратовръзки.

Отъ гр. Перникъ: съ брикети, каменни вжглища, електрическа енергия.

Фирмитѣ отъ следнитѣ градове изъ района на Русенската търговско-индустриална камара бѣха представени:

Отъ гр. Русе: съ бижутерия (Папазянъ), бродерия (Икономъ Христовъ и Ив. П. Недевъ), стоманени дребни предмети и ножове (Иосифъ Клайнеръ), семена, ленъ и отпадъцитѣ му (Образцовъ чифликъ), домакински принадлежности (Начевъ & Йордановъ) и изкуствени цвѣтя (Диолевъ)

Отъ гр. Плъвенъ: съ захарни издѣлия (Кооперативна захарна ф-ка) и каучукови издѣлия (Борисъ Романски).

Отъ с. Орѣшакъ: съ дребни пирографиранни дървени издѣлия.

Германския павильонъ, който се помѣщаваше въ Висшето търговско училище, бѣ прецизно уреденъ. Тукъ бѣха изложени отъ 30 германски фирми предимно занаятчийски инструменти, уреди и помощни машини, както и технически книги. Споредъ думитѣ на директора на изложбата г. Гаговъ, твърде вѣроятно е презъ 1940 година Германия да построи собственъ изложбенъ павилионъ, който да създаде по-добри условия за подържане тѣсенъ контактъ между нѣмскитѣ и български производителни и консумативни сръди.

Русия участвува тази година за пръвн път въ Варненската международна изложба. Съветскитѣ павилионъ се помѣщаваше въ новата централна изложбена палата „Князь Симеонъ Търновски“, където 10 руски съюзни организации и

институти бѣха сполучливо открили, какво е необходимо за българскитѣ пазари. Тукъ бѣха изложени главно: памукъ, ленъ, дървенъ материалъ, солъ, силикати химико - фармацевтически препарати, малцъ, никотинъ, рибено масло, вазелинъ, бензинъ, петролъ, газьолъ, масла, парафинъ, химически торове, абаносъ, каолинъ, кожухарски издѣлия, килими, книги, кино филми и др.

Освенъ изброенитѣ до тукъ мостри отъ материали и произведения, рускиятъ технически експортенъ институтъ бѣ изложилъ подъ построения върху изложбения теренъ голѣми бетоновъ покритъ навесъ, разни земедѣлски машини (сѣялки, косилки, жетварки и др.) трактори, автомобили (Автомобиленъ заводъ „Молотовъ“ въ гр. Горки) камиони (автомобиленъ заводъ „Сталинъ“ въ Москва), пожарни машини, омнибуси, мелнични машини, помпи и др. По-голѣмата частъ отъ тия машини образуваша една специална частъ на изложбата, наречена „Образцово земедѣлско стопанство“, където често бѣха правени пробни практически демонстрации. Умѣстно е да се отбележи, че една голѣма частъ отъ изложенитѣ руски моторни коли, газгенератори, трактори и други машини, сж били закупени още преди закриването на изложбата.

Гърция тази година тоже за пръвн път взема участие на Варненската международна изложба. Въ нейната изложбена зала, която се намираще сжщо въ Търговската академия, 65 гръцки фирми бѣха изложили главно: маслини, дървено масло, памукъ, памучни платове, тѣстяни произведения, коприна, стафиди, оризъ, вина, коняци, килими, памучни прежди, изкуствени торове, химически произведения, електрически мотори, каучукови произведения, цигари, грънчарски и керамични издѣлия, колофонъ, терпентинъ, вжжета, метални издѣлия, джбилни екстракти и др.

Въ Ромънската официална, собствена палата, посетителтъ добива впечатление, че уредницитѣ по много изященъ и приятенъ за окоето начинъ сж създали условия на 42 ромънски фирми да изложатъ главно: петролни деривати, химикали, втвърдени растителни масла, дървени материали и издѣлия, стоманени вжжета, гвоздеи, везни, тель, трансмисионни ремжци, желѣзни каси, арматури, металически конструкции, автомобилни принадлежности, текстилни машини, зе-

медълски машини, електрически артикули, шапки и др.

Югославия. Една от гимназиалните сгради бѣ отредена за участващите чрезъ Главния кооперативенъ югославски съюзъ, 8 негови кооперативни централи. Последниятъ, подпомогнати и отъ Съюза на народнитѣ кооперации въ България, бѣха показали чрезъ многобройни диаграми, схеми и таблици, състоянието на кооперативното движение въ Югославия и у насъ.

Варненската международна изложба е успѣла да се слобие въ курортната частъ на града съ много добъръ собственъ изложбенъ теренъ отъ 57.000 кв. м., граничащъ съ самия черноморски брѣгъ. Върху този теренъ миналата и тази година сж били построени върху близо 3.256 кв. м. удобни изложбени палати, отговарящи на всички последни изисквания на съвременната изложбена техника. Въ тѣзи палати изложителитѣ сж имали възможностъ да представятъ мостритѣ си въ твърде привлекателни и практични щандове, всѣки единъ отъ които е свързанъ съ канализационна, електрическа и водопроводна инсталация.

Върху специалния изложбенъ теренъ се намира построената тази година, върху 1200 кв. м., отъ нашата северна съседка—Ромъния, първата чуждестранна палата. Последната, по своето външно и вътрешно устройство, отговаря на последната дума на панаирното дѣло.

Все върху този собственъ на изложбата теренъ се намира и дълбокия 3 метра бетоненъ покритъ навесъ.

Централната изложбена палата „Кн. Симеонъ Търновски“, собствената изложбена палата на Ромъния и бетонения навесъ съставляватъ началото на единъ общъ конструктивенъ планъ отъ 10.000 кв. метра, следъ изпълнението на който ще бждатъ съсредоточени на едно мѣсто всички отдѣли на изложбата. Въ установения общъ планъ сж предвидени специални мѣста за строежи на отдѣлни чуждестранни павильони. Управата на панаира има вече указания, че следъ Ромъния, презъ 1941 година, ще отпочнатъ строежъ на собствени изложбени палати още 2 или 3 други чужди държави.

Както въ миналото, така и тази година, Управата бѣше използвала нѣколко училищни сгради за нуждитѣ на изложбата. Така напримѣръ въ сградата на Висшето търговско училище, на ул. „6 Септември“, бѣха използвани 2 грамадни салона за уреждането на германската и грѣцка из-

ложбени зали. Срѣдното търговско училище, което се намира въ непосредствено съседство съ Академията, бѣ много подходящо, изискано и основно декоративно преустроено, като отдѣлнитѣ щандове създаваха добри условия за целесъобразно представяне на мостритѣ. Тукъ се намираше уредената отъ С.С.С.Р. селско стопанска изложба, съ картини отъ склада на Всесвѣтската колекция отъ семена и Всесъюзния институтъ по растениевѣдство въ Ленинградъ, и отъ Колхозната агролаборатория.

Много добро впечатление правѣха щандоветѣ на Държавнитѣ мини „Перникъ“, съ изложенитѣ разни видове вжлица и пропаганденъ материалъ отъ електропроизводствения ѝ отдѣлъ, щанда на Б. Д. Ж., съ пропаганденъ материалъ изъ областта на стопанския туризъмъ, както и щанда на дирекцията Храноизносъ. Въ двора на Срѣдното търговско училище, Министерството на земедѣлието и държавнитѣ имоти бѣ организирано единъ специаленъ отдѣлъ за домашни животни. Този отдѣлъ създаваше доста голѣмъ интересъ всрѣдъ многобройнитѣ посетители изъ срѣдата на производителното земедѣлско селско население.

Сградата на Девическата гимназия „Мария Луиза“ бѣ поставена на разположение на югославскитѣ и български кооперативни съюзи, които бѣха уредили тукъ една много прегледна и интересна кооперативна изложба отъ картини, диаграми, схеми и таблици.

Както въ миналото, така и тази година, въ зданието на Срѣдищната прогимназия въ гр. Варна, Управата на изложбата бѣ организиранала така наречения Базаръ, кждето, излаганитѣ въ по-голѣмо количество предимно дребни занаятчийски произведения, могатъ да бждатъ продавани на посетителитѣ.

Въобще, по отношение на изложбенитѣ палати и теренъ могатъ да се кажатъ само най-ласкави думи. Новопостроенитѣ палати по отношение на мѣстоположението имъ, тѣхната архитектура и удобства, правятъ честь на организаторитѣ и членоветѣ на Комитета и Управителния съветъ на Варненската международна изложба.

Отъ особено значение за насъ се явява направената констатация, че бушуващата отъ една година насамъ война не е намалила значението на Варненската изложба. Напротивъ, поради различнитѣ спънки, които срѣща външната търговия, една голѣма частъ отъ евро-

пейските страни проявяват засилен интерес към Балканския полуостров.

И не напразно, тъй като една значителна част от днешните имъ увеличени нужди от редица сурови материали и храни се покрива от Балканските страни. Затова и интересът на нашите съседи е билъ проявенъ тази година поживо и уредената IX. Варненска международна изложба съ мотото „Нови възможности за стокообмѣнъ съ балканските държави“ оправда надеждитѣ на нейнитѣ организатори и деятели.

Тази година е било направено всичко, чрезъ което се е подсигурило по-бляскавото изнасяне на изложбата. Управата се е постарала да създаде най-подходящитѣ и добри условия, за да могатъ отдѣлнитѣ изложители, въ рамкитѣ на тази ежегодна манифестация, да намѣрятъ много цененъ прапагандаторъ за тѣхнитѣ производства. За изложителитѣ, отъ съществено значение се явява и създадената постоянна служба при Дирекцията на Варненската международна изложба, която, следъ закриването на сжщата, презъ течение на цѣла година, продължава да стои въ услуга и да създава прѣка връзка между отдѣлнитѣ производители и потребители.

Азъ смѣтамъ, че при сжществуващитѣ днесъ условия на международно стопанско и политическо усложнение, тазигодишнитѣ резултати и постижения на Варненската международна изложба могатъ да радватъ не само нейнитѣ организатори, но и всѣки единъ българинъ стремящъ се да подпомогне страната ни въ стопанско отношение.

Пояснения и съобщения

Относно употребата на амбалажни торби.

Окръжно № 45700 — 26.XI.1940 год. на Министерството на търговията, промишлеността и труда.

Както Ви е известно, въ Министерството се състоя конференция, относно начина на употребата на амбалажни торби. Протокола на тази конференция е одобренъ съ резолюция отъ г. Министра на 22 ноември 1940 г. Въз основа на решенията, взети въ конференцията, е издадена заповѣдь № 3731 отъ 23 ноември 1940 год., която е публикувана въ „Държавенъ вестникъ“ брой 268 отъ 27 ноември 1940 година.

Като Ви се привлича вниманието върху така издадената заповѣдь, поканвате се да я доведете до знанието на членоветѣ на Съюза Ви, като имате предвидъ и следното:

1) Отъ публикуването на заповѣдта въ „Държавенъ вестникъ“ (27 ноември 1940 г.) се забранява употребата на амбалажнитѣ торби въ случаитѣ, упоменати въ точка I и отъ тази дата започва да тече 15-дневния срокъ по точка III п. 2 ал. последна (който изтича на 12.XII.1940 г.) и въ който срокъ всички частни лица, хлѣбари и бакали, притежаващи брашнени, оризови и захарни торби, празни или пълни съ стока, сж длъжни да ги предадатъ на мѣстнитѣ мелници, фабрики за оризолющене или захарнитѣ фабрики, като стокитѣ отъ пълнитѣ торби се предварително препразнятъ въ други сждове.

2) Относно бракуването на торбитѣ (точка III п. 5), комисаритѣ по снабдяването следва да влѣзатъ въ връзка съ съответнитѣ търговци и индустриалци за изработването на практическия начинъ, по който ще става това бракуване, а именно:

а) кога ще се счита торбата за бракувана;

б) кой ще слага щемпела съ червена боя „бракувана“.

3) Предупредете всички търговци, че захарнитѣ, оризовитѣ и солнитѣ торби следва да се връщатъ на фабрикитѣ, като предварително се скъсатъ контролорскитѣ свидетелства, съ които сж биле облепени отъ акцизната власт.

4) На нарушителитѣ на настоящата заповѣдь ще се съставятъ актове по глава VIII отъ Закона за осигуряване на снабдяването и регулиране на ценитѣ или по чл. чл. 44 и 45 отъ Закона за гражданската мобилизация, въ зависимост отъ извършеното нарушение, като се има предвидъ тълкуванието, дадено отъ Министерството съ окръжно № 44100 отъ 19 ноември 1940 г. (публикувано въ Държавенъ вестникъ бр. 264 отъ 22 ноември 1940 год.)

Относно Главното комисарство по снабдяването.

Окръжно № 46200 — 28.XI.1940 г. на Министерството на търговията, промишлеността и труда.

Съобщава Ви се за сведение, че отъ 1 декември 1940 г. при Министерството

се основава *главно комисарство по снабдяването*. За Главен комисар на снабдяването е назначен г. *Христо Милков* — досегашен началник на финансовото отделение при Министерството на вътрешните работи и народното здраве. Така учреденото Главно комисарство по снабдяването се помества във гр. София, бул. „Мария Луиза“, № 24.

До окончателното организиране работите на Главното комисарство по снабдяването и пълното поемане на задачите му относно снабдяването на населението, което ще стане въ скоро време, Главното комисарство по снабдяването ще се грижи за разрешението на следните въпроси:

1) *Запасяването* на отделните населени места с продукти от първа необходимост, като зърнени храни и варива, брашна, колониалъ, мазнини, млечни произведения и др.

2) Съ поставяне задачите и организиране работите на *отделните общински комисарства* по снабдяването на страната.

Ето защо, по горните въпроси всички запитвания, освѣтления и искания ще се отправят, следъ 1 декемврий 1940 г. направо до Главното комисарство по снабдяването.

По отношение на стоките, които се намират по настоящемъ подъ специални режими установени отъ Министерството съ надлежни заповѣди и окръжни, до второ нареждане, искания и запитвания ще се отправят до Отделението за цени и снабдяване. Служба по снабдяването при Министерството и редът за искане на разрешителните остава същият, както бѣ до сега. *Артикулите подъ режимъ съ следните*: кожарски материали (гьонъ, крупонъ, табанхастаръ, юфтъ и бланкъ), калай, химикали, гвоздеи, тель текстиль, галоши, шушони, автомобилни гуми, синь камъкъ, растителни масла за технически цели.

Следователно, докато не получите нареждания въ противенъ смисълъ, по тѣзи въпроси нѣма да се отнасяте до Главното комисарство по снабдяването.

Държавен вестникъ

Бр. 237 — Заповѣдь № 3172. Всички лица, които притежаватъ сирене и кашкавалъ надъ 5 кгр., да деклариратъ на 20. X. т. г. наличните си количества. Разрешава се продажбата

на сиренето и кашкавала, които не сѣ въ хладилниците, като продавачитѣ водятъ подробна сметка за продаденитѣ количества.

Бр. 238 — Заповѣдь № 3173. Цената на волски подкови, произведени отъ А. Д. „Верига“, Бургасъ, се опредѣля до 17 лв. килограма, франко фабриката.

Бр. 239. — Указъ № 178. Относно освобождаването отъ мито и др. на: внасяните въ страната отъ чужбина изкуствени торове и амбалажъ, анализитѣ, пломбирането и др., както и освобождаването отъ гербовъ налогъ на всички книжа въ връзка съ движението на изкуственитѣ торове въ страната.

Заповѣдь № 3145. Внасяните отъ чужбина мериньосови вѣкна, ленти и изкуствени текстилни влакна, и ленти отъ тѣхъ, отъ вълнено-текстилните предприятия, ще се преработватъ и продаватъ само съ предварително разрешение на Министерството на търговията, промишлеността и труда.

Заповѣдь № 3122. Опредѣлятъ се формата, размѣритѣ, качеството на материята, пъртоветѣ и др. на българското народно знаме.

Окръжно № I-18-35037. Допълва се заповѣдь № 3041 (Д. в. 231—1940 г.) по закона за уреждане вътрешната търговия относно промѣна на разрешителните за търгуване отъ едро на дребно, или отъ едро и дребно само на дребно, и начина на ревизиране на промѣненитѣ до сега разрешителни.

Опредѣлятъ се продажните цени на нѣкои медикаменти и др., доставени отъ Жакъ Пардовъ, Български Шелль А. Д., Бълг. аптекарско кооп. дружество, Викторъ Маджаръ, — София, Витали Ашеровъ—Пловдивъ, Добри П. Добревъ, Бургасъ.

Министерско постановление №3211. Продажните цени на всички видове бѣлъ бобъ, опредѣлени съ XVIII постановление на Министерския съветъ, съгласно протоколъ № 125—2. VIII. 1940 г., се намаляватъ съ 0.50 лв. на килограмъ.

Бр. 240. — Заповѣдь № 3208. Разрешава се да се увеличатъ ценитѣ на каменитѣ вжглица, произвеждани отъ частни мини, най-много до 15% надъ ценитѣ отъ 30.VIII. 1939 г.

Заповѣдъ № 3207. Закупуването, произвеждането и употребяването на растителни масла за технически цели може да става само съ разрешение от службаба по снабдяването при Министерството на търговията, промишлеността и труда.

Заповѣдъ № 3229. Продължава се съ 1 месецъ срока за внасяне на държавенъ приходъ само половината отъ разликата отъ 15 лв. на литъръ плодовъ спиртъ и спиртни питиета.

Заповѣдъ № 3230. Относно заплащането на вълненитѣ артикули, изработени по наряди, дадени съ министерски постановления, съгласно протоколи № 103-28.VI.1940 г., № 112-9.VII.1940 г., № 127-5.VIII.1940 г., № 162-10.IX.1940 г.. Сжщитѣ да се заплащатъ съгласно заповѣдъ № 3040-1940 г. (Д. в. 230-1940 г.), тъй като тѣзи вълнено-текстилни артикули сж изработени отъ вълна, реколта 1939 г.

Заповѣдъ 3231. Опредѣлятъ се максимални цени за 1 кгр. свинско месо: на едро 34 лв., на дребно 36 лв.; свинска масъ — на едро 42 лв., на дребно 46 лв; прѣсна сланина — на дребно 38 лв.; пържоли и сало на дребно 40 лв.

Бр. 241. — Министерско постановление № 3308. Увеличаватъ се ценитѣ на каменнитѣ вжглища отъ мини „Перникъ“. Урежда се начина: а) за увеличение ценитѣ на каменнитѣ вжглища, произвеждани отъ частнитѣ мини. б) за запасяването на индустриалнитѣ предприятия, държавни учреждения и др. съ каменни вжглища отъ държавни и частни мини; в) за снабдяването на населението съ горивни материали—дърва и вжглища; г) за транспорта имъ и други.

Окръжно № I-137, по чл. 2 т. 14 отъ наредбата законъ за данъка върху приходитѣ, относно освобождаването отъ данъкъ лихвитѣ, които се одобряватъ отъ „Храноизносъ“ на дирекционнитѣ агенти.

Бр. 242. — Министерско постановление № 3401, по закона за гражданската мобилизация. Опредѣлятъ се максималнитѣ количества хранителни продукти, съ които могатъ да се запасяватъ гражданитѣ.

Заповѣдъ № 3259. Допълва се заповѣдъ № 3229 (Д. в. 240—1940 г.) въ сми-

сль, че продължаването съ 1 месецъ срокъ за внасяне на държавенъ приходъ само половината отъ разликата отъ 15 лв. на литъръ плодовъ спиртъ и спиртни питиета се отнася само за търговцитѣ, които не сж продали до сега пловолия спиртъ или произвежданитѣ отъ него питиета. Заповѣдъта влиза въ сила отъ датата на публикуването ѝ въ държавенъ вестникъ.

Известие № 47. Дава се процентно увеличение върху ценитѣ на разни видове чорапи.

Бр. 243 — Указъ № 184. Разрешава се на Минко Ив. Марковски, София, да внесе за Швейцария 500,000 литри 95° медасовъ спиртъ срещу заплащане въ свободни девизи.

Заповѣдъ № 3281. Опредѣлятъ се продажнитѣ цени на петрола, внесенъ презъ Бургасъ, следъ 25. X. 1940 г. отъ А. Д. „Петролъ“:

1) франко коя и да е ж. п. гара, по нормални и тѣснолинейни линии, въ 15 тонна цистерна — до 9'85 лв. за 1 кгр.; 2) на едро, франко склада на представителя, за цѣлъ вагонъ — до 10.50 лв. за 1 кгр.; 3) на едро, франко магазина на търговеца, до 10.50 лв. за 1 килограмъ. Новитѣ цени влизатъ въ сила отъ датата на публикуването на заповѣдъта.

Бр. 244. — Указъ № 179. Разрешава се износа на: а) 1,000,000 кгр. оризова слама отъ Андонъ Пиперевски А. Д., София, срещу вносъ на желѣзо, за протектората Бохемия—Моравия; б) 50 тона люцерново семе отъ Българско земеделско дружество.

Правилникъ за инструктивния и търговско-качественя контролъ при износа на животни, месо и животински произведения, птици и яйца.

Заповѣдъ № 3286. Отъ 1. XI. 1940 г. индустриалци, произвеждащи каучукови издѣлия, търговци на едро, на едро и дребно, и само на дребно, на каучукови издѣлия, да декларирватъ на всѣко първо число отъ месеца, предъ мѣстнитѣ комисари, наличнитѣ си количества гумени подметки, гумени токове за обувки — въ дюзини и чифтове. Продажитѣ на сжщитѣ ще става само съ разрешение на службаба по снабдяването при Министерството на търговията, промишлеността и труда.

Бр. 245. — Указъ № 74. Разрешава се на Министерството на земледелието да отпусна през настоящата година нови горски етати за съчене на дърва. Забранява се производството на дървени въглища.

Окръжно № 8022. Относно снабдяването на държавните, държавно-автономните, автономните и общински учреждения съ въглища за горене от мини Перникъ и частни мини, както и относно начина, по който ще става покупката имъ отъ частни мини.

Окръжно № II-33-37307. Даванитъ сведения на министерството на търговията, съгласно заповѣдь № 1204-1940 г. (Д. в. 124-1940 г.), относно наличнитъ количества стари материали и отпадъци у търговцитъ и индустриалцитъ, както и сведенията, давани съгласно заповѣдь № 2543 и № 3336 (Д. в. 207 и 255 отъ 1939 г.), относно наличнитъ количества на готови стоки, сурови, спомагателни, смазочни и горивни материали, да се изпращатъ само съ препоръжани писма, които да носятъ дата на клеймото на отправната т. п. станция най-много 5-то число. Разписката за подаденото препоръчително писмо да се съхранява, за да служи като доказателство, въ случай на провърки.

Известие № 48. Цената на солта, произвеждана отъ синдиката „Общъ подеъ“, Провадия, се определя на 3.15 лв. за 1 кгр., франко ж. п. гара на получателя, като цената на дребно остава досегашната.

Опредѣля се, кои електрически фенерчета ще се продаватъ по цената къмъ 30.VIII. 1939 г.

Опредѣлятъ се следнитъ проценти на печалба: 20% на вносителя (продавачъ на едро) и 20% за продажби на дребно, при продажбата на електрически фенерчета, крушки и батерийки.

Бр. 246. — Указъ № 38. Относно облагането на бициклети въ Южна Добруджа.

Министерско постановление №3458, съ което се одобрява НАРЕДБАТА за въвеждане разпредѣлителнитъ карти

Поправка. Съобщава се пълниятъ текстъ на т. 2 отъ окр. № 8022 (Д. в. 245-1940 г.), относно запасяванията на учрежденията и др. съ каменни въглища.

Заповѣдь № II-33-36711. Всички производители на гумени издѣлия, и всички търговски представителски фирми за доставка на сажди, да деклариратъ предъ отдѣлението за индустрия при Министерството, въ срѣкъ 5 дни отъ публикуването на заповѣдтъта, наличнитъ количества или разполагаемитъ такива американски сажди за производството на гумени издѣлия, като посочатъ и количеството имъ.

Бр. 248 — Поправка на известие № 47 (Д. в. 242—1940 г.), относно увеличение процента на печалбата, начина на етикетиране и др. на чораптитъ.

Бр. 249 — Заповѣдь № 3375. Опредѣля се цена 17 лв. за килограмъ волски подкови, франко фабриката, изработени отъ Жакъ Исакъ Джераси, София.

Заповѣдь № 3374. Опредѣля се цена 16.70 лв., франко фабриката, за 1 кгр. волски подкови, произведени отъ Д-во „Верига“, София.

Заповѣдь № 3376. Опредѣля се цена 16.40 лв., франко фабриката, включително амбалажа, за 1 кгр. гвоздеи № 42, произведени отъ Иванъ Д. Стаменовъ, София.

Заповѣдь № 3405. Разрешава се варенето на маджунъ и петмезъ отъ захарно цвѣкло по небетчийски начинъ за лично упогрѣбление отъ цвѣклопроизводителитъ и членоветъ на тѣхнитъ домакинства.

Варенето на търговски начала и за търговия се забранява въ цвѣклопроизводителнитъ райони на захарнитъ фабрики.

Бр. 250 — Законъ за измѣнение и допълнение на закона за стабилизиране на лева и за монетната циркулация въ Царство България. Относно насичане на нови монети отъ 100, 50 и 20 лева.

Окръжно № I-18-38287. Сарафитъ сж отседнали търговци и следва да се снабдяватъ съ разрешително за правотъргуване по наредбата законъ за уреждане вътрешната търговия. Даватъ се срокове, въ които сарафитъ, пропуснали да се снабдятъ съ такива разрешителни, следва да направятъ постъпки.

Заповѣдь № 3391. Изброенитъ фирми въ заповѣди № 3000 и № 3042 (Д. в. 229 и 231—1940 г.), да продаватъ бензина, франко вагонъ или цистерна — Русе, по 17'90 лв. килограма.

Заповѣдь № 3383. За въ бждеще, производството на оризови торби може да става безъ да се иска разрешение отъ Министерството на търговията (т. е. отбѣнява се окръжно № 2574, Д. в. 209—1940 г.).

Известие № 29. Опредѣля се: 1) кои печетарски заведения се считатъ за индустриални и приравнени къмъ индустриални; 2) Памукопредачнитѣ предприятія трѣбва да притежаватъ най-малко 5000 вратена. Това не се отнася за заваренитѣ заведения, както и за такива, които работятъ само за нуждитѣ на самото предприятие.

Известие № 49. Опредѣлятъ се продажни цени на стъклата за прозорци: до 40 цола — 558 лв.; до 50 цола — 608 лв.; надъ 50 цола — 658 лв. касата, франко фабриката на А. Д. „Кристалъ“ София и то ако бждатъ етикетирани така: „Стъкла пуснати въ продажба следъ 1 ноември 1940 г.“

Бр. 251 — Правилникъ за допълнение на правилника за приложение на закона за експлоатацията на карьеритѣ.

Министорско постановление № 3442 Опредѣлятъ се минимални цени за прасетата за угояване, угоенитѣ свини и свини за разплодъ.

Заповѣдь № 3404. Основно количества сирене и кашкавалъ, които могатъ да се продаватъ презъ м. XI. т. г. Продавачитѣ се освобождаватъ отъ задължението да водятъ подробна смѣтка за количества, които продаватъ.

Заповѣдь № 3421. Забранява се на търговцитѣ да продаватъ на клиентитѣ си стоки подъ условие или задължение, щото купувачътъ, освенъ исканата стока, да купи и други стоки, които сжщиятъ не желае да купи.

Бр. 252 — Законъ за облагане на данъкоплатцитѣ съ патентъ за 1941 г. Данъкоплатцитѣ обложени съ патентенъ данъкъ заняти за 1940 г. върху доходъ до 80000 лв., ще плащатъ данъкъ за 1941 г. по размѣра на данъка опредѣленъ за 1940 г.

Заповѣдь № 3444. Цената на волскитѣ подкови, произведени отъ А. Д. „Хр. Н. Стубленски & С-не, Враца, се опредѣля до 16.20 лв. за килограмъ, франко фабриката.

Заповѣдь № 3445. Цената на гвозден № 42, произведени отъ А. Д. Ал. Амбаревъ, Пловдивъ, се опредѣля до 16.90 лв. за килограмъ, франко фабриката, включително амбалажа, като свръхценитѣ за дебелина запазватъ досегашнитѣ си размѣри.

Опредѣлятъ се продажнитѣ цени на произведенитѣ отъ А. Д. „Ал. Амбаревъ“ Пловдивъ, тель: желѣзна, бакърсана, поцинкована, горена и бодлива.

Заповѣдь № 1384. Опредѣлятъ се продажнитѣ цени на разнитѣ видове монополенъ хиннитъ.

Бр. 253. Решение относно трудовитѣ условия и минимални заплати на работницитѣ шапкари въ цѣлата страна.

Наредба № 20797, за подпомагане безработнитѣ тютюноработница, намиращи се въ сезонна безработица.

Окръжно № 156. Отъ 1.XI. 1940 г. се пущатъ въ продажба липсващитѣ до сега осигурителни марки на фонда Обществени осигуровки за болестъ, майчинство, инвалидностъ и старостъ отъ емисията 1940 г., по единична стойностъ 7,10,12,14 и 18 лв. и за болестъ, майчинство, инвалидностъ и старостъ и безработица, по единична стойностъ 16 и 22 лв. Следъ 18.XI. 1940 г. работодателитѣ не бива да употребяватъ комбинирани марки. Неупотрѣбенитѣ стари марки се замѣнятъ въ Б. н. банка до 30.XII. 1940 г.

Заповѣдь № 3484. Опредѣлятъ се максималнитѣ цени на зеленчуковитѣ консерви, произведени презъ 1940 г. Зеленчукови консерви въ стари кутии да се продаватъ съ 1 лв. по-евтино отъ опредѣлената максимална цена.

Заповѣдь № 3480. Опредѣлятъ се максималнитѣ цени на дребно на различнитѣ ширини хартия за затѣняване.

Бр. 255. Законъ за измѣнение на чл. 35, алинея първа отъ закона за настаняване на работа и осигуряване на безработицата. Относно случаетъ, при които работникътъ или служителътъ добива право за обезщетение срещу принудителна безработица.

Министерско постановление № 3548. Дава се право на Министра на общественитѣ сгради, пжтищата и благоустройството да сключва договори съ ча-

стни и обществени предприятия за експлоатация на пътнически автомобилни линии, при определенитѣ въ постановлението условия.

Бр. 256. Указъ № 45. Разрешава се да се внесатъ 20,000,000 кгр. морска соль отъ странство. Б. н. банка ще разпредѣли сольта между вносителитѣ.

Министерско постановление № 3496. Забранява се износа на люцерновото семе отъ страната до края на м. юний 1941 г.

Заповѣдь № 3522. Покупната цена за производителитѣ на преработено тютюнево семе се опредѣля на 7 лв. за килограмъ, франко производителнитѣ центрове въ страната.

Заповѣдь № 3513. Индустириални предприятия на памучни прежди—търговски и индустриални, вълнени камгарни—всички видове, памучни платове—всички видове, памученъ трикотаажъ—всички видове, вълнени платове—всички видове вълненъ трикотаажъ, одеала вълнени—всички видове, гъонъ, крупонъ, табанъ хастаръ, бланкъ, юфтъ и лицеви кожи, могатъ да продаватъ тѣзи стоки само на фирми и лица, които имъ сж били клиенти до 30. VIII. 1939 г. Продажбата на горнитѣ стоки на лица, които не сж имъ били клиенти до тази дата, може да се извършва само съ специално разрешение на службата по снабдяването при Министерството на търговията.

Фабричнитѣ складове на индустриалнитѣ предприятия да продаватъ собственото си производство само по фабрични цени, освенъ ако склада се намира извънъ общината на фабриката въ какъвто случай се допуска, къмъ фабричната цена да се прибавя и платеното навло отъ фабриката до фабричния складъ.

Заповѣдь № 3532. Домакинствата, които декларираха запаситѣ отъ хранителни припаси (съгласно постановление на Министерския съветъ, публикувано въ Д. в. 242—1940 г.), могатъ да купуватъ сжщитѣ видове стоки за лично употребление само следъ като консумиратъ допустимитѣ запаси. Количествата, свърхъ допустимитѣ запаси, да предадатъ на мѣстнитѣ общински комисарства най-късно до 25. XI. 1949 г.

Заповѣдь № 3523, относно смѣшването на памука и вълната съ изкуственитѣ текстилни влакна отъ индустри-

алнитѣ и занаятчийски текстилни заведения, както и означаването на добититѣ произведения.

Бр. 257 — Наредба за снабдяване на миннитѣ предприятия съ крепителни материали отъ дѣжавнитѣ горски стопанства.

Бр. 258. Указъ № 54. Търговцитѣ и др. отъ Добруджа, при снабдяване съ патенти и акцизи по закона за тютюна, се освобождаватъ отъ представяне на документи по съответнитѣ закони.

Министерско постановление № 3000. Дирекция „Храноизносъ“ заплаща на производителитѣ памучното семе отъ неомоганенъ памукъ, реколта 1940 г., по 1 лв. килограмма, франко агентския или дирекционния складъ. Цената, по която „Храноизносъ“ ще продава омаганенъ памукъ, се увеличава съ 2 лв. на килограмъ, безъ да се увеличава цената на преждитѣ.

Министерско постановление № 3599. относно омаганването на памука, задържанъ за домашни нужди на домакинството производителъ, както и относно количествата, които могатъ да се задържатъ отъ производителя.

Заповѣдь № 3536. Забранява се на търговцитѣ и индустриалцитѣ да произвеждатъ мляна соль отъ каквито и да е било количества и качества соль, безъ разрешението на Министерството на търговията.

Разрешава се на: а) производителитѣ отъ солницитѣ въ района на гр. Поморие да мелятъ само едрокристална соль; б) Кооп. Подемъ, Провадия—цѣлото ѝ производство; в) Кооп. Централна „Напредъ“, София — само 5% отъ внесената отъ нея каменна соль.

Заповѣдь № 3565. Домакинствата, които сж декларирали стоки предъ комисарствата, сж длъжни да предадатъ, най-късно до 25. XI. 1940 г., количествата свърхъ посоченитѣ въ заповѣдь № 3532 (Д. в. 256-1940 г.), или да ги консумиратъ въ срокъ отъ 4 месеца отъ датата на обявяването имъ.

Даватъ се упътвания за прилагане на т. т. 1,2,3,4,5,8 и 9 отъ наредбата за уреждане на добива, преработването и търговията съ кожи отъ дребенъ рогатъ добитъкъ и свини (Д. в. 226-1940 г.)

Бр. 259. Решение по закона за тютюна. Срокътъ за изтръгване и изгаряне на тютюневитѣ стѣбла се продължава до 15. XI. 1940 г.

Заповедъ № 3595. *Сдѣлките съ овчи кожи между търговци и занятчи — табаци да бждатъ сключвани въ всички случаи на базата на килограмъ. Ако кожигѣ сж много овлажнени, спада се отъ теглото имъ надвлагата. Продажбата „на чифтъ“ се забранява.*

Заповедъ № 3589, *относно режима за производството и продажбата на брашна и хлѣбъ въ страната.*

Наредба за снабдяване на държавнитѣ и частни минни предприятия съ кредителни материали отъ общинскитѣ и др. обществени горски стопанства.

Бр. 260 — Законъ за облагане съ държавни прѣки данѣци жителитѣ на Южна Добруджа. Отнася се за облагането само по наредбата законъ за данѣка върху приходитѣ и по закона за данѣка върху имоти, придобити по безвъзмезденъ начинъ (наследства и дарения).

Указъ № 193. *Разрешава се износа на:*
а) *смадликата, до реколтитѣ 1938 г. включително, при условия, опредѣлени отъ Дирекцията на външната търговия. Забранява се износа на кашкавалъ.*

Указъ № 191. *Разрешава се износа на 20,000 тона дърва за горене за Ромъния.*

Бр. 261. — Законъ за допълнение на чл. 10 отъ закона за осигуряване на снабдяването и регулиране на ценитѣ. Дава се право на Министра на търговията да разпорежда да се внася на държавенъ приходъ разликата между старата цена и новоопредѣлената такава на стари стоки, съ цель да се изравняватъ ценитѣ между старитѣ, заварени на пазаря, и новодоставенитѣ стоки. Внесенитѣ до сега суми не се връщатъ.

Наредба № I-155, относно подаване на декларации отъ лица, упражняващи някакво занятие въ новоосвободена Добруджа, за облагането имъ съ данѣкъ занятие за периода 1941 и 1942 г. г.

Окръжно № I-154, относно внасяне на данѣкъ занятие въз основа на оборота отъ предприятията, които иматъ повече магазини (чл. чл. 3, 12, 13 и 19 отъ

наредбата законъ за данѣка върху приходитѣ).

Окръжно № I-153, относно срока, въ който трѣбва да се обявява оборота и да се плаща данѣка върху одобренитѣ възнаграждения на търговскитѣ представители, които плащатъ данѣкъ по чл. 13, група IX, точка I отъ наредбата законъ за данѣка върху приходитѣ.

Окръжно № I-156 относно приложението на закона за облагане на данѣкоплатцитѣ съ данѣкъ занятие патентъ за 1941 г.

Бр. 262, Законъ за допълнение на чл. чл. 118 и 224 отъ закона за държавнитѣ привилегии, акцизитѣ и патентитѣ. Облагатъ се, освенъ съ досегашния акцизъ, още и съ: а) 5 лв. на литръ пивото, произведено въ България или внасяно отъ чужбина; б) 3 лв. на литръ вина, вермути и др. спиртни напитки.

Указъ № 57. *Допуска се вносъ на още 20,000,000 кгр. чуждестранна каменна солъ, съ цель да се осигури страната съ необходимото количество, понеже е продуктъ отъ първа необходимостъ.*

Министерско постановление № 3645. *Протоколъ № 178-10.X. 1940 г. на Министерския съветъ не се отнася за продаденитѣ 1500 тона слячоледово кюспе на дирекционната борса преди 10.X.1940 г. отъ Дирекцията „Храноизносъ“.*

Допуска се отклонение (толеранс) до два пункта повече въ процента на масленото съдържание на кюспетата за износъ, опредѣленъ съ същото постановление.

Заповедъ № 3621. *Опредѣля се цената на пивото:* а) франко коя и да е ж. п. гара или пристанище — до 1900 лв. хектолитъръ; б) при продажба на едро отъ комисионери, вѣнъ отъ мѣстонахождението на фабриката, до 2000 лв. за хектолитъръ; в) въ бутилки, на едро, отъ комисионери, вѣнъ отъ мѣстонахождението на фабриката, до 2100 лв. за хектолитъръ; г) при продажба на дребно, къмъ покупната цена се прибавя до 40% бруто печалба. Цената по точка „а“, важи до 31.XII. 1941 г.

Бр. 263, Министерско постановление № 3731. *Чл. 44 отъ закона за граждан-*

ската мобилизация ще се прилага спрѣмо онези: а) които продаватъ предмети и стоки на цени по-високи отъ нормираниѣ и съ това реализиратъ незаконна печалба надъ 5000 лв.; б) които, въпрѣки нарежданията на властѣта, задържатъ, укриватъ, изкупватъ, повреждатъ или унищожаватъ стоки на стойностъ надъ 50,000 лв.; в) които, съ целъ за да набавятъ за себе си или за друго нѣкаква облага, използватъ стопанското затруднение на страната; г) които осъществяватъ престѣпния съставъ на алинея II отъ чл. 44.

Заповѣдь № 3624. Колективнитѣ домакинства могатъ, въ срокъ отъ 4 месеца отъ декларирането, да консумиратъ хранителнитѣ свръхзапаси, при условие че нѣма да се снабдяватъ презъ това време съ сжитѣ видове стоки.

Заповѣдь № 3625. Опредѣлятъ се нови цени на гвоздеи № 42 и тель: желѣзна, поцинкована, бакъросана, горена и бодлива, произведени отъ „Чиличенаржка“, София.

Заповѣдь № 3626. Продажнитѣ цени на шевнитѣ конци марка „Царъ Асень“ № 1 отъ 183 метра, прежда № 30, 9 юрда произведени отъ „Трапезица“, Търново се опредѣлятъ на 1550 лв. grosata.

Бр. 264. Министерско постановление № 3732, относно увеличението съ 15% върху заплатитѣ, надницитѣ и т. н. въ сезонитѣ, индустриалнитѣ и занаятчийски заведения; както и относно минималнитѣ възнаграждения на постъпилитѣ на работа следъ 1. VIII. 1940 г. въ индустриалнитѣ предприятия и следъ 5. X. 1940 г. въ занаятчийскитѣ предприятия.

Министерско постановление № 3733, относно увеличението съ 15% на заплатитѣ и надницитѣ на служители и работници въ частни предприятия, които не сж получили увеличение по досегашнитѣ постановления на Министерския съветъ. Дава се 15% увеличението на заплатитѣ и надницитѣ на работницитѣ и служащитѣ въ държавнитѣ ведомства общински и автономни учреждения считано отъ 1. X. 1940 г.

Заповѣдь № 3622, относно регистри, ране на фирмитѣ въ Южна Добруджа, което трѣбва да се извърши най-късно до 1. II. 1941 г. безъ да се представятъ бирнически удостовѣрения. Последнитѣ ще се представятъ най-късно до 31. XII. 1941 г.

Заповѣдь № 3637. Опредѣлятъ се нови цени за произведенитѣ отъ А. Д. Балканъ, Пловдивъ: гвоздеи № 42 и тель: желѣзна, поцинкована, бакъросана, горена и бодлива.

Заповѣдь № 3612. Опредѣлятъ се нови продажни цени за произведенитѣ отъ Българска желѣзна индустрия А. Д. София тель: желѣзна, поцинкована бакъросана.

Заповѣдь № 3613. Опредѣлятъ се нови продажни цени за произведенитѣ отъ „Верига“, А. Д. Бургасъ: гвоздеи № 42 и тель: желѣзна, бакъросана и горена.

Окръжно № 44100. Опредѣля се въ кои случаи ще се прилагатъ чл. чл. 44 и 45 отъ закона за гражданската мобилизация, въ връзка съ закона за осигуряване снабдяването и регулиране на ценитѣ.

Бр. 265. Наредба на централната автомобилна комисия относно трудовитѣ условия и минимални заплати на наемнитѣ шофьори въ цѣлата страна.

Бр. 266. Указъ № 196. Разрешава се износа на 1000 тона бѣлъ бобъ за Франция, срещу вносъ на външни и вътрешни гуми за камиони и лѣки коли, подъ контролата на Дирекцията за външната търговия.

Бр. 267. Заповѣдь № 3617. Памуко-предачнитѣ фабрики да продаватъ търговски прежди само на населението, и то за задоволяване на нуждитѣ му отъ домашни платна, за каквато цѣль сж изработени тѣзи прежди.

Не се разрешаватъ продажбитѣ на търговски прежди на индустриални и занаятчийски предприятия. Последнитѣ нѣматъ право да употребяватъ тѣзи прежди за нуждитѣ си, освенъ съ специално за това разрешение отъ Отдѣлението за индустрия при Министерството на търговията.

Заповѣдь № 3705, относно цената на бензина, внесенъ презъ гр. Русе и продаванъ въ гр. Добричъ и др. селища въ Южна Добруджа.

Извѣстие № 50. Установяватъ се цени за пениране, дублиране, газирание и мерсеризиране на памучнитѣ прежди.

Заповѣдь № 3707. Опредѣлятъ се продажнитѣ цени на каменнитѣ възлища, произведени въ частнитѣ мини въ страната.

Бр. 268: Законъ за изменение и допълнение на закона за експлоатацията на карьеритъ. Относно освобождаването от държавна берия, наемно право и др.

Заповѣдь № 3731. Забранява се употребата на амбалажни торби: 1) отъ търговцитъ на дребно — за съхраняване на всъкакъв видъ стоки; 2) отъ производителитъ и търговцитъ за съхраняване на: цигари, сушени плодове и кашкавалъ. Пояснява се по какъв начинъ ще става връщането на употребенитъ амбалажни торби, въ какъв срокъ и срещу заплащане на каква разлика въ цената.

Забранява се също така и верижната търговия съ амбалажни торби.

Бр. 269 — Законъ за усилване приходитъ на железниците, пристанищата и Българското речно плаване.

Окръжна наредба № 225-А, относно увеличението акциза на пивото.

Заповѣдь № 3741 Разрешава се на Общия съюзъ на българскитъ земдѣлски кооперации, на Д-во „Соларство“, Русе, както и на всички вносители на каменна солъ, да смѣлятъ до 5% отъ внасената отъ тѣхъ солъ подъ контролата на мѣстнитъ комисари по снабдяването.

Заповѣдь № 3685. Опредѣлятъ се максималнитъ цени на мльния червенъ пиперъ, реколта 1940 г.

Заповѣдь № 3739. Опредѣлятъ се максимални цени на брашно № 0, въ торбички и на гризъ, при условие че торбичкитъ ще се етикетиратъ така: „Брашно № 0, произведено следъ 18 ноемврий 1940 г.“

Бр. 270. — Законъ за непочтената конкуренция. Влиза въ сила два месеца следъ обнародването му. Отмѣнява: а) Закона за публичнитъ разпродажби; б) Закона за забраняване верижнитъ договори; в) чл. 26, алинея II, отъ закона за индустрията; г) чл. 54 отъ закона за уреждане вътрешната търговия и д) чл. 5, чл. 43, букви „з“, „и“, „к“ и „л“, и съответнитъ разпореджания на чл. 44 отъ закона за търговскитъ и индустриалнитъ марки.

Указъ № 60. Срокътъ за обандероване намиращия се въ новоосвободена Добруджа кибритъ отъ чуждестраненъ произходъ се продължава до 31.XII. 1940 г.

Окръжно № 19238. Предприятия, които употребяватъ животински тлъстини (лой), да се запасятъ съ такива отъ околийскитъ складове не само до 31.XII. 1940 г., но поне най-малко за пър-

витъ 6 месеца отъ 1941 год. Ето защо, тѣзи предприятия се задължаватъ, въ срокъ отъ 15 дни отъ публикацията на окръжното, да опредѣлятъ нуждитъ си до 1.I.1941 г., респективно до 1.VII.1941 г., а до 30-тия денъ отъ публикацията на настоящето — да внесатъ сумата за необходимитъ имъ тлъстини.

Извѣстие № 51. Опредѣля се печалба: 10% за на едро и 15% за на дребно, при търговията съ галоши и шушони, като фабрицитъ продаватъ отъ фабричнитъ си складове по фабрични цени, освенъ ако фабричния складъ е вънъ отъ землището на фабриката. Въ последния случай къмъ фабричната цена може да се прибавятъ само транспортнитъ разности. Индуриалци, които до 30.VIII. 1939 г. сж продавали каучуковитъ си издѣлия чрезъ свои представители, могатъ и за въ бждше да ги продаватъ чрезъ тѣхъ, като ще продаватъ на представителитъ по фабрични цени, а представителитъ — по цени на едро.

Посрѣдницитъ—агенти на вносителитъ на автомобилни гуми могатъ да продаватъ по цени, опредѣляни отъ Министерството на търговията, промишлеността и труда, плюсъ 8% печалба.

Фабрицитъ за конопени издѣлия следва да продаватъ отъ фабричнитъ си складове само по цени франко фабриката, освенъ ако складовегъ имъ сж вънъ отъ населеното мѣсто на фабриката. Въ последния случай къмъ ценитъ франко фабриката могатъ да се прибавятъ само транспортнитъ разности. По цена франко фабриката могатъ да се продаватъ най-малко 300 кгр. конопъ и 700 кгр. вжжа.

Заповѣдь № 3769. Опредѣлятъ се максимални цени за зрълия полски кашкавалъ, продаванъ въ Царството: на едро — до 35 лв. кгр.; на дребно — до 39 лв. кгр. Задължаватъ се комисаритъ по снабдяването да пристѣпятъ веднага къмъ нормиране на кашкавала, съ огледъ на горепосоченитъ максимални цени.

Бр. 271. Решение за одобрение на Министерското постановление относно добиването на оцетъ и отъ фабриченъ (неплодовъ) спиртъ до новата реколта на виното — 1.XII. 1940 г. (Д. в 211—1940 г.) Забранява се смѣсането на виненъ съ спиртовъ оцетъ.

Заповѣдь № 3770. Опредѣля се цена 1380 лв. за 1 кгр. конски подкови, франко фабриката, произведени отъ А. Д. Верига, София. Сжщитъ ще се продаватъ

по 16 лв. килограма, като разликата отъ отъ 2.20 лв. на килограмъ се внесе въ държавенъ приходъ.

Заповѣдь № 3771. Опредѣлятъ се *максималнитѣ продажни цени на зеленчуковитѣ консерви*, произведени презъ 1940 г., въ кутии отъ 1/2 кгр. Зеленчуковитѣ консерви, произведени въ стари кутии, да се продаватъ съ 1 лв. по-евтино отъ горепосоченитѣ цени. Ценитѣ се разбиратъ за цѣлото Царство.

Заповѣдь № 3784. *Търговцитѣ се задължаватъ да означаватъ въ ценоразписитѣ и етикетитѣ на стокитѣ* цени не по-високи отъ максималнитѣ.

Заповѣдь № 3785. Опредѣлятъ се *максимални цени на млѣна соль*, франко вагонъ гара на получателя, както следва: а) морска млѣна соль до 3.05 лв. за кгр.; б) провадийска соль до 3.15 лв. за кгр.; в) каменна соль до 3.70 лв. за кгр., при условие, че ще бѣде етикетирана „Морска млѣна соль“, или „Провадийска млѣна соль“, или „Каменна млѣна соль“.

Окръжно № II—34—41581. Пояснява се Министерското постановление, публикувано въ Д. в. бр. 250—1940 г., *относно минималния размѣръ на заведенията за памучно предачество* (минималния брой на вретената 5000 броя, както за търговски, така и за небетчийски предачници). Този размѣръ не важи за предприятия, които произвеждатъ за собствени нужди.

По-важни данъчни срокове

презъ месецъ декември

10 декември е последенъ срокъ за внасяне:

а) на данъка върху заплатитѣ и други възнаграждения за м. ноември т. г., на на служителитѣ и работницитѣ при частни предприятия съ по-вече отъ 10 души служители или работници;

б) на данъка върху оборота за месецъ октомври т. г., ако предприятието е пропуснало да подаде декларация за оборота и да внесе данъка до 20 ноември т. г. Данъкътъ въ такъвъ случай ще се плати съ 10% увеличена (глоба).

в) данъка по закона за посрещане извънреднитѣ разходи на обезпечаване сигурността на страната, одържанъ отъ заплатата за месецъ ноември т. г.

15 декември е последенъ срокъ за следващитѣ въ чужбина младежи, да представятъ на началника на военото окръжие удостоверение или преводъ

отъ такова, завѣренъ при легацията, отъ което да се вижда, че учебното заведение, въ което следватъ, е признато за срѣдно или висше. Това удостоверение ще имъ даде право да отложатъ военната си служба и данъка, докато завършатъ наукитѣ си или навършатъ предѣлната по закона възраст.

На 16 декември т. г. най-късно, следва да се внесе въ Б. н. банка акциза върху изнесенитѣ предмети презъ времето отъ 1 до 15 декември т. г. отъ фабрицитѣ, произвеждащи стоки, облагаеми съ акцизъ, ако въ седалището имъ има клонъ или агентура на Б. н. банка.

До 20 декември включително, трѣбва да се подаде декларация — сведение за направения оборотъ презъ м. ноември т. г. и да се внесе следващия се данъкъ. Фабрицитѣ сж длъжни да деклариратъ по-отдѣлно оборота отъ продажбитѣ, извършени: а) отъ фабрицитѣ, б) отъ складоветѣ за дребни продажби.

Ако данъкоплатецътъ нѣма възможность до тази дата (20 XII. т. г.) да плати следващия се данъкъ, той трѣбва поне да подаде декларация — сведение (сжщонай-късно до 20. XII т. г.) за направения оборотъ презъ м. ноември т. г., за да не плати данъка въ троенъ размѣръ, а само основния размѣръ съ 1% месечна лихва.

30 декември е последенъ срокъ:
а) за внасяне 10% данъкъ по чл. 21 отъ Закона за данъка върху приходитѣ отъ всички акционерни дружества и дружества съ ограничена отговорность, които не сж свикали общото годишно събрание презъ 1940 г., за да одобри дейността на дружеството презъ 1939 кал. година;

б) да се плати общинския налогъ отъ 4‰, респективно 8‰, споредъ случая, върху продажната стойность на продаденото производство или извършената работа (ишлеме) презъ м. ноември т. г.

в) да се обандерова съ допълнителенъ бандеролъ отъ 1 лв. на кутийка, намиращия се на лице въ Добруджа кибритъ отъ чуждестраненъ (небългарски) произходъ;

г) да се подадатъ декларации отъ лицата въ южна Добруджа, подлежащи на облагане съ патентовъ данъкъ занаятие за 1941 и 1942 г.

д) да се извърши дообгербването на договоритѣ за наемъ, чийто срокъ е изтекълъ на 1.VII. 1940 г. и договора е билъ мълчаливо продълженъ.